

Bronnen stamboomonderzoek

Versie augustus 2019

Inhoudsopgave

1. Burgerlijke Stand.....	3
1.1 Wat is de Burgerlijke Stand?.....	3
1.2 Welke registers van de Burgerlijke Stand zijn aanwezig?.....	3
1.3 Openbaarheidsbeperkingen	3
1.4 Zoeken in de registers van de Burgerlijke Stand	3
1.5 Wiewaswie en OpenArchieven	3
1.6 Scans	3
1.7 Zoeken naar scans via Familysearch	4
2. Notarissen in Overijssel	4
2.1 Inleiding	4
2.2 Relatie tussen repertoria en aktenummers.....	4
2.3 Deventer, Enschede en Kampen.....	4
2.4 Nationaal digitaliseringsproject	4
2.5 Omgekeerde aktenreeksen.....	5
3. Bevolkingsregisters	5
3.1 Wat is het Bevolkingsregister?	5
3.2 In welke periode werd het bevolkingsregister bijgehouden?	5
3.3 Welke bevolkingsregisters zijn beschikbaar?	5
3.4 Wat zijn persoonskaarten?	5
4. Doop-, trouw- en begraafboeken (DTB)	6
4.1 Wat zijn doop-, trouw- en begraafboeken?.....	6
4.2 Welke DTB zijn aanwezig?	6
4.3 Zoeken in de DTB	6
4.4 Scans	6
4.5 DTB uit aangrenzende gebieden.....	6

5. Memories van successie	7
5.1 Wat zijn memories van successie?	7
5.2 Inhoud van de memories van successie	7
5.3 Raadpleging	7
5.4 Openbaarheid	8
6. Voogdijzaken.....	8
7. Bronnen Deventer en omgeving.....	9
8. Volkstelling 1748.....	9
8.1 Inleiding	9
8.2 Onderzoek doen binnen de volkstelling	10
8.3 Alfabetische naamindexen	11
8.4 De originele registers.....	11
9. Registers van naamsaanneming	11
10. Landverhuizers.....	12
11. Advocaten en procureurs	13
11.1 Opzet en werkwijze bij het ontsluiten van de registers	13
12. Leenrepertorium.....	13
13. Zoutgeldkohieren.....	13
14. Besnijdenisregisters Oldemarkt en Zwartsluis.....	13
15. Generale index Zwolle	14
16. Vrijwillige zaken Richterambt Haaksbergen	14
17. Ommerschans	14

1. Burgerlijke Stand

1.1 Wat is de Burgerlijke Stand?

De registers van de Burgerlijke Stand, ingevoerd in 1811, zijn de registers op de geboorten, huwelijksafkondigingen, huwelijken en echtscheidingen en overlijdens. Deze registers werden in tweevoud opgemaakt. Het ene exemplaar bleef in het archief van de desbetreffende gemeente en het andere exemplaar kwam na verloop van tijd via de Arrondissementsrechtbank terecht in het regionaal historisch centrum in de provinciehoofdsteden. Hierin zit het verschil met het bevolkingsregister: de burgerlijke stand bevat akten van bepaalde momenten in iemands leven (geboorte, huwelijk of echtscheiding en overlijden) en het bevolkingsregister is een continu bijgehouden register van ingezetenen met woonplaats en andere gegevens.

1.2 Welke registers van de Burgerlijke Stand zijn aanwezig?

Historisch Centrum Overijssel bewaart van alle Overijsselse gemeenten vanaf 1811 tot en met 1980 de registers van de Burgerlijke Stand. Een overzicht van de beschikbare registers is te vinden in de inventarissen op de archieven van de Burgerlijke Stand in Overijssel:

[Toegangsnummer 0123 Burgerlijke Stand in Overijssel, 1811 - 1950](#)

[Toegangsnummer 0123.1 Burgerlijke Stand in Overijssel, 1951 - 1960](#)

[Toegangsnummer 0123.2 Burgerlijke Stand in Overijssel, 1961 - 1970](#)

[Toegangsnummer 0123.3 Burgerlijke Stand in Overijssel, 1971 - 1980](#)

1.3 Openbaarheidsbeperkingen

Vanwege de bescherming van de privacy van mogelijk nog in leven zijnde personen, zijn niet alle registers van de Burgerlijke Stand openbaar. De openbaarheidsbeperkingen zijn als volgt:

- Geboorten 100 jaar
- Huwelijken 75 jaar
- Overlijdens 50 jaar

1.4 Zoeken in de registers van de Burgerlijke Stand

De huwelijksakten van de periode 1811-1932 en de overlijdensakten van de periode 1811-1960 van alle Overijsselse gemeenten zijn nader toegankelijk gemaakt door vrijwilligers en te raadplegen via de zoekingang op Personen op deze website. Aan de geboorten wordt momenteel gewerkt. Op de webpagina [Stamboomonderzoek](#) is onder het kopje 'Van welke registers van de Burgerlijke Stand zijn er indexen beschikbaar?' een actueel overzicht van de stand van zaken te vinden.

1.5 Wiewaswie en OpenArchieven

De beschikbare gegevens uit de registers van de Burgerlijke Stand in Overijssel zijn niet alleen te vinden via deze website, maar ook via [WieWasWie](#) en [OpenArchieven](#). Via de databases op deze websites zijn de geboorte-, huwelijks- en overlijdensakten, maar ook andere persoonsgegevens uit archieven van talloze Nederlandse archiefdiensten online doorzoekbaar. Dat is handig, want door de generaties heen verhuisden mensen nog wel eens naar een andere provincie!

1.6 Scans

Wij streven er naar om de komende jaren alle indexen op de registers van de Burgerlijke Stand te voorzien van scans van de bijbehorende akten. Is de akte die u heeft gevonden nog niet voorzien van een scan, dan kunt u deze eventueel raadplegen of downloaden via [FamilySearch](#), de website van de Genealogical Society of Utah. De website van [Open Archieven](#) verwijst rechtstreeks naar de scans op FamilySearch.

1.7 Zoeken naar scans via Familysearch

Hoe werkt het zoeken naar scans via FamilySearch? Allereerst maakt u een (gratis) account aan op de [aanmeldpagina van Familysearch](#). Volg de aanwijzingen op het scherm. Als u alle stappen voor het aanmaken van een account doorlopen hebt, kunt u aan de slag. Door te klikken op [deze link](#) komt u rechtstreeks terecht bij een overzicht van de provincie Overijssel, met alle toenmalige Overijsselse gemeenten (gebruik hiervoor Google Chrome of Mozilla Firefox als browser. In Internet Explorer werkt de link helaas niet).

Na het aanklikken van de gewenste gemeente ziet u een overzicht van geboorten, huwelijken, huwelijksaangiften, huwelijksaankondigingen, huwelijksbijlagen, index BS, tienjarige tafels en overlijdens per periode (let op: per gemeente zijn er enige verschillen). Met behulp van de gegevens die u heeft gevonden op de website WieWasWie kunt u achterhalen in welk blok u moet zoeken.

U kunt de scans ook opzoeken via www.genealogiewerkbalk.nl.

2. Notarissen in Overijssel

2.1 Inleiding

Het notariaat zoals wij dat kennen werd in 1811 in Overijssel ingevoerd. Historisch Centrum Overijssel (HCO) heeft de archieven van veel notarissen in Overijssel beschikbaar. Het gaat om de periode 1811 - 1925. Denk daarbij aan notarissen uit plaatsen als Almelo, Nieuwleusen, Rijssen en nog een groot aantal andere. De inventaris van dit archief Notarissen in Overijssel heeft als toegangsnummer 0122. Het archief beslaat maar liefst 331,37 meter.

2.2 Relatie tussen repertoria en aktenummers

Een probleem dat zich kan voordoen bij onderzoek naar notariële akten is het achterhalen van de notaris met wie uw voorouder in zee is gegaan. Een particulier was (en is) immers vrij in de keuze van een notaris. Gelukkig werd meestal één uit de eigen woonplaats gekozen. Een tweede probleem is dat er in een gemeente vaak meerdere notarissen waren en u dus eerst moet vaststellen welke notaris de familie bezoekt. Een [memorie van successie](#) kan daarbij helpen. Hierin werd de naam van de notaris genoemd als er een testament werd opgemaakt. Dat zal meestal ook de familienotaris zijn.

Op de door de notaris bewaarde minuutakten (originelen) heeft hij toegang gemaakt, genaamd repertoria. Een repertoire geeft een korte inhoudsopgave van de aktes met de vermelding van de partijen. Als u niet weet om welke notaris het ging, zult u alle repertoria van de notarissen uit de woonplaats van uw voorouders moeten doornemen. Wanneer u wel de naam van de notaris weet, is de speurtocht naar de gezochte akte eenvoudiger. Het kan overigens voorkomen dat de in het repertoire vermelde akte ontbreekt. De notaris was namelijk niet verplicht alle akten als minuut te bewaren. Een aantal akten gaf hij in brevet uit. En deze werden aan de belanghebbende meegegeven.

2.3 Deventer, Enschede en Kampen

Enkele notariële archieven zijn niet aanwezig in het HCO vestiging Zwolle. Die van Deventer bevinden zich bij HCO Stadsarchief Deventer, die van Enschede in het Gemeentearchief Enschede en die van Kampen in het Stadsarchief Kampen.

2.4 Nationaal digitaliseringsproject

HCO doet net als andere Regionale Historische Centra mee aan het nationale digitaliseringsproject van het Nationaal Archief, waarbij met name notariële archieven worden gescand. Dit is een meerjarenklus genaamd DTR-WP3-project. HCO laat daarbij het archief Notarissen in Overijssel (grotendeels) scannen.

Als u wilt weten welke stukken hierdoor op enig moment niet beschikbaar zijn, verwijzen wij u naar de online inventaris van [toegang 0122](#). Daar staat bij de 'Kenmerken' bij 'Opmerkingen' welke stukken tijdelijk niet beschikbaar zijn. De verwachting is dat het project in 2022 klaar is. Er zal dan zo'n 330 meter notarieel archief gescand zijn.

2.5 Omgekeerde aktenreeksen

Let op: bij het doorzoeken van de digitale aktenreeksen kan het voorkomen dat de aktenreeksen in omgekeerde volgorde, aflopend in plaats van oplopend, zijn geordend. Houd hier rekening mee.

3. Bevolkingsregisters

3.1 Wat is het Bevolkingsregister?

Het bevolkingsregister is een systeem van bevolkingsboekhouding waardoor inzicht ontstaat in de omvang en samenstelling van de bevolking van een land. De overheid houdt gegevens bij over iedere inwoner, zoals veranderingen in echtelijke status, woonadres, overlijden, geboorten enzovoort. Tot de Franse tijd, in Nederland vóór 1795, kende Nederland geen centraal overzicht van de samenstelling en omvang van de bevolking. De Franse bezetter voerde in enkele landsdelen in 1796 de burgerlijke stand in. In 1811 werd deze registratie overal ingevoerd. Dat betekent dat er geboorte-, huwelijks- en overlijdensakten werden opgemaakt. Hierin zit het verschil met het bevolkingsregister: de burgerlijke stand bevat akten van bepaalde momenten in iemands leven (geboorte, huwelijk, scheiding en overlijden) en het bevolkingsregister is een continu bijgehouden register van ingezetenen per woonplaats.

3.2 In welke periode werd het bevolkingsregister bijgehouden?

Per 1 januari 1850 kregen de gemeenten de wettelijke plicht om een doorlopende bevolkingsregistratie bij te houden. Dit systeem van dikke registers werd in 1917 in de meeste gemeenten vervangen door een los kaartsysteem. Op elke zogenaamde gezinskaart werden de leden van een gezin per huisadres vermeld. In 1938 werd het systeem van de gezinskaart vervangen door een systeem van persoonskaart. Hiermee werd een totaal inzicht in de bevolking verkregen. Met ingang van 1 oktober 1994 werd de analoge persoonskaart vervangen door de digitale persoonslijst van de Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens.

3.3 Welke bevolkingsregisters zijn beschikbaar?

De bevolkingsregisters maken deel uit van de archieven van de gemeenten en zijn dus daarin te vinden. Bij Historisch Centrum Overijssel kunt u de bevolkingsregisters en de gezinskaarten raadplegen van de volgende gemeenten:

- [Dalfsen](#)
- [Deventer](#)
- [Genemuiden](#)
- [Hasselt](#)
- [Nieuwleusen](#)
- [Olst](#)
- [Zwartsluis](#)
- [Zwolle](#)
- [Zwollerkerspel](#)

Voor nadere informatie uit de bevolkingsregisters van de andere gemeenten in Overijssel dient u contact op te nemen met de desbetreffende gemeente, dan wel de gemeente waarin voormalige gemeenten zijn opgegaan.

3.4 Wat zijn persoonskaarten?

De persoonskaart is een onderdeel van de bevolkingsregistratie in Nederland tussen 1938 en 30 september 1994. Deze kwam in de plaats van gezinskaarten die van 1917-1937 gebruikt

werden. Een persoonskaart bevat gegevens van één persoon; als dat een gezinshoofd is, staan ook de gegevens van de inwonende kinderen op de kaart.

De kaart wordt bewaard en bijgehouden door de woongemeente. Na overlijden gaat de kaart eerst naar het CBS en daarna naar het Centraal Bureau voor genealogie (CBG). Het systeem van persoonskaarten werd per 1 oktober 1994 vervangen door een digitale administratie: de persoonslijst van de Gemeentelijke Basisadministratie Persoonsgegevens (GBA).

Persoonskaarten zijn niet openbaar. Persoonskaarten en -lijsten van personen die langer dan een jaar dood zijn, kunnen echter wel worden opgevraagd bij het CBG. De adresgegevens worden pas openbaar als de betreffende persoon langer dan twintig jaar dood is.

4. Doop-, trouw- en begraafboeken (DTB)

4.1 Wat zijn doop-, trouw- en begraafboeken?

In de Doop-, trouw- en begraafboeken (meestal kortweg DTB genoemd) vindt u de meestal door kerkelijke instanties bijgehouden registraties van dopen, huwelijken en begrafenissen van vóór de invoering van de Burgerlijke Stand (1811). Bij genealogisch onderzoek vóór 1811 bent u aangewezen op deze DTB.

4.2 Welke DTB zijn aanwezig?

De inventaris van de Overijsselse DTB is te vinden onder [toegangsnummer 0124](#).

De DTB van de gemeente Olst zijn te vinden onder [toegangsnummer 1435.12](#) en de DTB van de gemeenten Zwolle en Zwollerkerkspeel onder [toegangsnummer 0709](#) en die van Deventer onder [toegangsnummer 0723](#). Ook kunt u de DTB van Bathmen met [toegangsnummer 1503](#) en die van Colmschate-Diepenveen, [toegangsnummer 1504](#) raadplegen. De originele DTB uit Enschede en Kampen zijn aan de gemeentelijke archiefdiensten in deze plaatsen in bewaring gegeven. De DTB van Kampen zijn niet in kopie bij Historisch Centrum Overijssel beschikbaar, die van Enschede wel.

4.3 Zoeken in de DTB

Indexen op de namen in de DTB zijn helaas nog niet digitaal beschikbaar. Op de studiezaal zijn wel indexen op papier beschikbaar.

4.4 Scans

Aan de beschrijvingen in de bovengenoemde inventarissen zijn de scans van de registers gekoppeld. Deze zijn dus allemaal online beschikbaar. Door te klikken op het donkergrijze vlakje vóór een beschrijving, krijgt u een overzicht te zien van alle scans van het betreffende register. Klikt u vervolgens op een pagina uit het register, dan opent zich een viewer waarin u de scan kunt bekijken. Met behulp van de viewer kunt u ook inzoomen, roteren of uitsneden maken. Onder de bedieningsknoppen van de viewer bevindt zich een knop 'download als jpg', waarmee u de mogelijkheid hebt om de scan gratis te downloaden.

4.5 DTB uit aangrenzende gebieden

Op de studiezaal van Historisch Centrum Overijssel kunt u ook genealogisch onderzoek doen naar Bentheimse en Emslandse voorouders. Van een aantal van de - voornamelijk protestantse - doop-, trouw- en begraafboeken van plaatsen in het aangrenzende graafschap Bentheim en Emsland heeft Historisch Centrum Overijssel microfiches en kopieën. Verder zijn er indexen op deze DTB beschikbaar, afkomstig van wijlen dhr. Th. Davina te Nordhorn.

Voor informatie over de katholieke DTB uit deze streken wordt verwezen naar de [Katholischen Familienforschungsstelle](#) te Meppen. Via de website [Matricula Online](#) kunt u heel veel gescande DTB uit Duitsland, Oostenrijk en Polen vinden.

Het Centraal Bureau voor Genealogie beschikt over microfilms van alle DTB in Nederland. W. Wijnaendts van Resandt en J.G.J. van Booma stelden een handig overzicht hiervan samen, het [Repertorium DTB. Globaal overzicht van de Nederlandse Doop-, Trouw- en Begraafregisters e.d. van voor de invoering van de Burgerlijke Stand \('s-Gravenhage 1980\)](#). In een enkel geval staan hierin DTB vermeld die niet naar een rijks- of gemeentearchief zijn overgebracht, maar nog onder het beheer van een kerkelijke gemeente of particulier berusten.

5. Memories van successie

5.1 Wat zijn memories van successie?

Om enig idee te krijgen van de vermogenspositie van uw negentiende-eeuwse voorouders kunt u gebruik maken van de memories van successie. Op 27 december 1817 trad de zogenaamde 'Wet tot het heffen eener belasting onder den naam van regt van successie' in werking. In deze wet werd geregeld dat over de nalatenschappen van inwoners van Nederland belasting betaald moest worden. Ontvangers van de Registratie en Successie werden belast met het opmaken van een overzicht van de baten en lasten van een nalatenschap, aan de hand van de door de erfgenamen ingediende aangiften voor het recht van Successie: de "Memorie van Successie". Overijssel werd ingedeeld in 10 kantoren, te weten Almelo, Deventer, Enschede, Goor, Kampen, Oldenzaal, Ommen, Raalte, Vollenhove (later Steenwijk) en Zwolle. In bijlage 11 van de inleiding op [toegang 0136.4](#) (inventaris op de Memories van Successie) is een overzicht te vinden van de Overijsselse gemeenten met de daarbij behorende kantoren der Registratie en Successie.

5.2 Inhoud van de memories van successie

De memories bevatten de volgende gegevens: de naam van de overledene, zijn/haar overlijdensdatum, plaats van overlijden, overzicht van het bezit aan onroerend goed (met kadastrale gegevens), na(a)m(en) van de erfgena(a)m(en), woonplaats van de erfgena(a)m(en), datum van eventuele testament en de naam van de notaris bij wie het testament is opgemaakt.

Let op dat de gegevens omtrent een testament niet altijd worden vermeld en dat de memoriedatum niet altijd correspondeert met de overlijdensdatum.

Van sommige personen is geen Memorie van Successie opgemaakt. Vererving in de rechte lijn werd in 1817 namelijk vrijgesteld van de heffing, evenals alles wat geërfd werd uit een nalatenschap waarvan het saldo niet meer bedroeg dan 300 gulden. Pas in 1878 kwam er een inhoudelijke wijziging van de regeling tot stand: in het vervolg zouden ook nalatenschappen in de rechte lijn aan het recht van successie onderworpen zijn, mits het saldo groter was dan 1.000 gulden. Vanaf dit jaar kunnen in de memories gedetailleerde gegevens worden aangetroffen.

Bij het HCO kunnen de Overijsselse memories van successie uit de periode 1818-1927 geraadpleegd worden. De memories uit de periode daarna berusten nog bij de Belastingdienst.

5.3 Raadpleging

Allereerst gaat u na waar de overledene zijn/haar laatste woonplaats had, zodat u weet onder welk kantoor u de memorie moet zoeken. Gebruik daarvoor het overzicht van gemeenten en bijbehorende kantoren in bijlage 11 van de inventaris.

5.3.1 Vóór 1856

In deze periode ontbreken de eigentijdse ingangen. Voordat u de memories van een bepaald kantoor in een bepaald jaar raadpleegt, moet u zich verdiepen in de ordeningswijze van dat kantoor. Deze ordeningswijze is in de [inventaris](#) weergegeven in een NB onder de vermelding

van de naam van het kantoor. Klik daarvoor op de knop 'Toon details van deze beschrijving' onder de naam van het kantoor.

De memories zijn aanvankelijk vooral op datum van hun indiening, later in principe per maand en op jaar van het overlijden geordend. Ingeval de ordening van de memories geschiedde op datum van hun indiening kan het zijn dat de gezochte memorie niet te vinden is bij het overlijdensjaar, maar bij het daaropvolgende jaar. Dit geldt met name voor de memories betreffende de nalatenschap van de in de laatste maanden van het jaar overleden personen. Bij de meeste kantoren zijn de memories per maand en dan in alfabetische volgorde in de onder dat kantoor ressorterende gemeenten ingebonden, voorafgegaan door een verzamelstaat, die de ambtenaar van de Burgerlijke Stand toezond, b.v. Avereest, januari 1843, Dalfsen, januari 1843, enz. Soms bond men per gemeente achtereenvolgens de eerste drie of zes maanden van het jaar in.

5.3.2 Na 1856

De memories van aangifte, welke van na 31 december 1855 dateren, zijn te vinden via de tafels V-bis.

Stel dat u iemand zoekt, wiens achternaam met een *U* begint en die is in 1876 in Tubbergen overleden, dan vindt u in de tafel V-bis van het kantoor Almelo, waaronder Tubbergen ressorteert, de registratie van het overlijden en de datum van de indiening van de memorie van aangifte. In kolom 2 staat de verwijzing naar het volgnummer van de memorie in het register nr. IV, bijvoorbeeld 2/1236. Het cijfer vóór de schuine streep duidt een tienduizendtal ingeleverde memories van aangifte c.q. negatieve certificaten aan; dus 1/ is 1 t/m 9.999, 2/ is 10.001 t/m 19.999, 3/ is 20.001 t/m 29999 enz.

Onder het nummer uit kolom 2 kunt u de memorie dan terugvinden, in het register nr. IV uit het jaar 1876.

5.4 Openbaarheid

Alléén memories die ouder zijn dan 100 jaar, mogen ter inzage worden gegeven. Dit geschiedt ingevolge de beschikking van de Minister van Financiën van 25 november 1948 (afd. Organisatie van de belastingdienst, nr. 184), welke bij Koninklijk Besluit van 20 september 1949 nr. 20 werd vastgesteld. In het Informatieblad [Inzage in beperkt openbaar archief](#) kunt u nalezen of en hoe u toch inzage kunt verkrijgen.

6. Voogdijzaken

Voor de periode 1838 tot 1909 zoekt u in de archieven van het Kantongerecht (toegangsnummers 0109 en 0109.1 t/m 0109.11). Voogdijbeschikkingen van de Kantonrechter vindt u onder de rubriek Burgerlijke Zaken in de serie van aktes en beschikkingen. U kunt de gezochte akte vinden met behulp van het zogenaamde repertorium. Dit is een chronologische lijst van aktes die de rechter in een jaar behandeld heeft. Van alle aktes worden, in aparte kolommen, de datum, namen van de partijen, woonplaats en het registratienummer opgegeven. De eerste kolom vermeldt het volgnummer van de akte. Zoek in het repertorium in de derde kolom naar voogdij of familieraad en in de vierde kolom naar de gezochte namen om de voogdijakte te achterhalen. Wanneer u deze heeft gevonden, noteer dan het nummer van de akte uit de eerste kolom. In de serie aktes wijst dit volgnummer u de weg naar de gezochte akte van voogdij.

Vanaf 1909 wordt bij ieder kantongerecht een speciaal voogdijregister bijgehouden. Dit register is toegankelijk door middel van een klapper op naam van de kinderen. In dit register staan alle voogdijuitspraken vermeld van kinderen die binnen de grenzen van het kanton zijn

geboren. Later is dit register vervangen door de voogdijregisterkaarten.

De voogdijregisterkaarten zijn opgeborgen op jaar van meerderjarigheid. De voogdijkaart van iemand die in 1912 is geboren vindt u daarom bij het jaar (1912+21) 1933.

Let op: in 1988 werd de leeftijd van meerderjarigheid verlaagd van 21 naar 18 jaar. Het zoeken naar voogdijregisterkaarten van kinderen geboren in 1968-1970 is daarom lastig. Het volgende overzichtje kan als leidraad dienen:

GEBOREN IN	KAART GEBORGEN OP JAAR
1930	1951 (1930 + 21)
1967	1988 (1967 + 21)
1968, 1969, 1970	Kan variëren per kantongerecht (staat er bij in de inventaris)
1971	1989 (1971 + 18)
1972	1990 (nog niet overgebracht naar HCO)

De voogdijregisters en de voogdijregisterkaarten vindt u in de inventaris van het kantongerecht onder de rubriek Buitengerechtelijke Zaken. Houdt u er rekening mee dat de kinderen worden ingeschreven in het register van het kanton waaronder hun geboorteplaats valt. In het register en op de kaarten wordt verwezen naar het kantongerecht of de arrondissementsrechtbank waar de voogdijvoorziening werd geregeld. In het archief van de rechtbank vindt u in de rubriek Burgerlijke Zaken in de serie aktes en beschikkingen de originele stukken.

7. Bronnen Deventer en omgeving

Zie de aparte pdf [Zoekwijzer Indexen Deventer](#).

8. Volkstelling 1748

8.1 Inleiding

In augustus 1748 zijn in opdracht van het gewestelijk bestuur alle inwoners van Overijssel geregistreerd. De gegevens waren bedoeld voor een nieuw belastingstelsel dat echter nooit is ingevoerd.

Tijdens de registratie werden per huisgezin genoteerd:

- de namen van het gezinshoofd (meestal de man)
- van de vrouw
- van de kinderen boven de 10 jaar
- van de kinderen onder de 10 jaar
- van inwonende knechten, dienstboden en kostgangers

Helaas staan leeftijden niet vermeld. In sommige plaatsen zijn ook de beroepen genoteerd.

Het resultaat is een uniek overzicht van de totale bevolking per stad en schout- of richterampt en daarbinnen per straat of buurschap. Uit de registratie is het totale aantal inwoners af te leiden. Overijssel telde in augustus 1748 ruim 122.000 inwoners. Veel uitzonderlijker voor het midden van de achttiende eeuw is de informatie over de gezinssamenstelling. De registratie wordt in de wandelgangen meestal als 'de volkstelling van 1748' aangeduid. Dat begrip was in 1748 nog niet in gebruik.

8.2 Onderzoek doen binnen de volkstelling

Wilt u onderzoek doen binnen de volkstelling van 1748? Hieronder wordt een aantal mogelijkheden gegeven om informatie te vinden. Het onderzoek wordt vergemakkelijkt door alfabetische indexen op namen en transcripties. Deze zijn digitaal beschikbaar via de inventaris van de Staten van Overijssel, bij onderstaande inventarisnummers:

- [2194a Salland - Bathmen t/m Hellendoorn](#)
- [2194b Salland - Kamperveen t/m Zwollerkerspel](#)
- [2195 Twente - Almelo t/m Haaksbergen](#)
- [2196a Twente – Kedingen t/m Vriezenveen](#)
- [2196b Vollenhove](#)

U ziet ten onrechte de melding 'bestand nog niet beschikbaar'; de bestanden worden zichtbaar zodra u de bijlage opent.

Er zijn indexen en transcripties van de volgende plaatsen:

- Stad en Gericht Almelo
- Kerspel Bathmen en Holten en schoutambt Colmschate
- Stad en Gericht Delden
- Gericht Diepenheim
- Stad Enschede
- Stad Goor
- Gramsbergen
- Dorp en Boerschappen Haaksbergen
- Hardenberg
- Kerspel Hellendoorn
- Stad Oldenzaal
- Ambt Oldenzaal
- Stad en Schoutambt Ommen en Den Ham
- Stad en Gerigt Ootmarsum deel 1
- Stad en Gerigt Ootmarsum deel 2
- Schoutambt Raalte
- Schoutambt Rijssen
- Stad Vriezenveen
- Kwartier van Vollenhove

De index op de volkstelling Vollenhove is ook doorzoekbaar via het zoeken op personen onder Archieven. In het zoekvenster kunt u een zoekterm invullen. Klikte u op 'uitgebreid zoeken', dan kunt u ook specifiek zoeken op persoonsnaam en/of plaatsnaam. Klikte u op het icoontje 'detailweergave' (vergrootglas), dan kunt u bladeren door de index.

Historische verenigingen en particulieren hebben voor enkele andere plaatsen de volkstelling bewerkt. Zie voor een overzicht de website [Digitale Bronbewerkingen Nederland en België](#).

U kunt ook direct naar de indexen op de volkstelling (open het inventarisnummer van de plaats die u zoekt en klik op het bijgevoegde PDF-bestand of bij 'Nadere toegang' op de knop 'Inzien').

Zie voor de volkstellingen uit de periode 1795-1971: www.volkstellingen.nl

8.3 Alfabetische naamindexen

In onze studiezaal in Zwolle vindt u op papier alfabetische naamindexen voor Deventer, Hellendoorn en Zwolle.

8.4 De originele registers

De originele registers van de volkstelling uit 1748 zijn bewaard gebleven in het [archief van de Staten van Overijssel](#). De originelen zijn ingedeeld naar de drie kwartieren van de provincie (Salland, Twente en Vollenhove) en de drie grote steden Deventer, Kampen en Zwolle afzonderlijk.

De documenten worden intensief geraadpleegd. Dat is de reden waarom de originelen niet meer ter inzage worden gegeven. U vindt zowel fotokopieën als microfiches in zelfbediening in onze studiezaal. De fotokopieën zijn alfabetisch op naam van de afzonderlijke ambten en steden in de gehele provincie ingebonden. De microfiches volgen de indeling van het origineel.

9. Registers van naamsaanneming

Vóór 1811 hadden vele Overijsselaars geen vaste familienaam. Men gebruikte een patroniem, een achternaam ontleend aan de voornaam van de vader, die dus veranderde bij elke generatie.

Ook was het gebruikelijk een naam te ontleen aan de boerderij of veldnaam waar men woonde; deze namen wijzigden dus bij verhuizing.

Het moment dat uw familie een vaste naam aannam kan zijn vastgelegd in de registers van naamsaanneming. Op grond van decreten van keizer Napoleon uit 1811 en 1813 waren alle inwoners verplicht hun achternamen te laten registreren. Wie geen vaste achternaam had, moest er één aannemen en daarvan een akte laten opmaken. In 1825 hadden nog niet alle ingezetenen van Overijssel hieraan voldaan en werd de bevolking nogmaals opgeroepen een vaste achternaam aan te nemen.

De akten bevatten:

- de oude en nieuwe naam van het gezinshoofd;
- de namen van de kinderen;
- en vaak de leeftijden van de kinderen.

Zo'n akte geeft een mooi overzicht van de gezinssamenstelling aan het begin van de burgerlijke stand.

Bij het zoeken zijn er verschillende keuzemogelijkheden. U kunt zoeken op de nieuwe of de oude naam, of op allebei de achternamen, en u kunt zoeken per gemeente of per provincie. De wijze van inschrijving verschilt per gemeente. In sommige registers zijn alleen de gezinnen opgenomen die inderdaad een nieuwe naam aannamen, andere vermeldden alle gezinnen in de betreffende gemeente. Sommige gemeenten, zoals Den Ham, vermeldden niet de oude naam.

Van alle bewaard gebleven registers van naamsaanneming staan kopieën in het kenniscentrum van Historisch Centrum Overijssel. In het Centraal Bureau voor Genealogie zijn microfiches beschikbaar.

De registers van de volgende gemeenten ontbreken:

- Blokzijl
- Diepenheim
- Genemuiden
- Gramsbergen
- Hellendoorn
- Raalte
- Tubbergen
- Wanneperveen
- Weerselo
- Wierden

U kunt zoeken in de indexen op de registers via de [inventaris op de registers van naamsaanneming](#) (open het inventarisnummer van de plaats die u zoekt en klik bij 'Nadere toegang' op de knop 'Inzien').

Wilt u alle registers van naamsaanneming tegelijk doorzoeken, dan gaat u naar het zoeken in Personen. U kunt nu bladeren door de ingeschreven persoonsnamen of u kunt de persoonsnaam die u zoekt invullen in het zoekvenster. Klik daarna op 'Zoek'. Klik op de pijltjes achter het zoekvenster, dan opent zich een zoekscherm met meerdere velden waarop u kunt zoeken.

10. Landverhuizers

Omstreeks 1840 kwam een grootscheepse emigratie uit Nederland op gang, voornamelijk als gevolg van religieuze spanningen en slechte economische omstandigheden.

Vele Nederlandse emigranten vertrokken naar bestemmingen in Noord-Amerika, Duitsland, Zuid-Afrika en Zuid-Amerika. Zij kwamen uit de provincies Zeeland, Overijssel, Groningen, Friesland en Noord-Brabant. Zie voor een compleet overzicht de onderzoeksgids '[Ik zoek een emigrant](#)' op de website van het Nationaal Archief.

Gegevens over de Overijsselse landverhuizers vind je in het [archief van de Gouverneur / Commissaris van de Koning\(in\) in Overijssel, 1831-1920](#). In de inventarisnummers 18250 - 18255 treft u zes pakken met lijsten van landverhuizers uit Overijssel aan over de periode 1847-1919.

Voor de lijsten uit de periode 1847 - 1909 (inventarisnummers 18250-18253) zijn indexen beschikbaar. In deze indexen zijn de volgende gegevens te vinden:

- voor- en achternaam (van de gezinshoofden)
- leeftijd
- burgerlijke staat
- aantal kinderen
- beroep
- plaats van herkomst en bestemming
- jaar van vertrek

Ga direct naar de [indexen op de landverhuizers](#).

11. Advocaten en procureurs

De registers van de in Overijssel geadmitteerde advocaten en procureurs, en van adviserende advocaten, maken deel uit van het [Archief van de Staten van Overijssel, Ridderschap en Steden en de op hen volgende colleges \(1578 – 1810\)](#).

11.1 Opzet en werkwijze bij het ontsluiten van de registers

Naast de namen (familienaam c.q. patroniem), voorletters dan wel voornamen c.q. afkortingen daarvan zijn de data en indien aangegeven de plaatsen waar de eedsaflegging van de betrokkene heeft plaatsgevonden opgenomen. Daarna zijn in de voetnoten de plaatsen van herkomst dan wel woonplaatsen van de desbetreffende jurist verwerkt. De namen zijn niet gestandaardiseerd, de in de registers voorkomende spelling is zoveel mogelijk overgenomen. Bij de namen zijn geen verwijzingen naar de desbetreffende pagina's van de registers gemaakt, alleen naar de datum c.q. het jaartal van de admissie.

Ga direct naar de [index op de advocaten en procureurs](#).

In de bijlage op de pagina [stamboomonderzoek](#) vindt u meer informatie over de registers van de advocaten en procureurs.

12. Leenrepertorium

In de Overstichtse en Overijsselse leenprotocollen (of: leenregisters) staan de overgangen van bezittingen (of: belening) opgetekend, over een periode van meer dan vier eeuwen. In de leenregisters staan ca. 25.000 namen van personen, plaatsen, erven en percelen.

Deze bron biedt een schat aan informatie over de lokale geschiedenis, maar ook en vooral over de familierelaties van bezitters van lenen. Dit alles uit een periode waarin andere bronnen van informatie over onroerend goed en personen relatief schaars zijn.

De leenregisters zijn te raadplegen in één PDF-document, te vinden op de pagina [stamboomonderzoek](#). U kunt het document hier openen en/of vervolgens opslaan op uw eigen computer. Het is een groot document: afhankelijk van de snelheid van uw internetverbinding duurt het zoeken in de PDF soms even!

13. Zoutgeldkohieren

In het archief van de Staten van Overijssel, Ridderschap en Steden en de op hen volgende colleges ([toegangsnummer 0003.1](#), [inventarisnummers 2387-2392](#)) bevinden zich de kohieren van de 1000ste penning en van het zoutgeld van 1694. Deze belastingregisters vermelden de aanslag van alle huishoudens in Overijssel voor de consumptie van zout, gebaseerd op een inschatting van de welstand van de gebruiker. Daardoor leent deze bron zich bij uitstek voor familieonderzoek en voor onderzoek naar de welstand van de toenmalige bevolking. Om het onderzoek te vergemakkelijken zijn alle kohieren door de IJsselacademie getranscribeerd.

De transcripties en de scans van de originele registers zijn te vinden via de homepage Belastingregister van de IJsselacademie op https://www.onderzoekoverijssel.nl/detail.php?nav_id=3-1&id=286404128.

14. Besnijdenisregisters Oldemarkt en Zwartsluis

Tot de collectie Doop-, trouw- en begraafboeken (retroacta van de Burgerlijke Stand) in Overijssel, toegangsnummer 0124, behoren ook enige besnijdenisregisters van Israëlitische gemeenten. Enkele van deze besnijdenisregisters zijn beschreven door dhr. Lucas Buijn,

in samenwerking met de heren Moshe Mossel en Chaim Caran. Het betreft de registers van de Israëlitische gemeenten Oldemarkt en Zwartsluis.

Deze beschrijving is te vinden als PDF-bestand op de pagina [stamboomonderzoek](#).

Op de archievenwebpagina's vindt u naast de scans van de originele registers ook de indexen op de besnijdenisregisters van [Oldemarkt](#) en [Zwartsluis](#). Ook deze zijn vervaardigd door de heren De Bruijn, Mossel en Caran.

15. Generale index Zwolle

De Generale Index Zwolle is een digitale kaartenbak waarin gegevens te vinden zijn over personen, straten, gebouwen en beroepen die betrekking hebben op Zwolle en Zwollerkerspel. De gegevens omvatten de periode van ongeveer 1300 tot 1940.

De belangrijkste bronnen die zijn opgenomen in de Generale Index zijn:

- Doop-, trouw- en begraafboeken van 1581 - 1811
- Het bevolkingsregister van 1860 - 1940
- Stadsarchief Zwolle van 1265 - 1813
- Rechterlijke archieven van 1383 - 1811

Een compleet overzicht van alle bronnen die in de Generale Index zijn opgenomen vindt u op de pagina [stamboomonderzoek](#). De Generale Index is te raadplegen via [deze link](#).

16. Vrijwillige zaken Richterambt Haaksbergen

Vrijwilligers van de Historische Kring Haaksbergen hebben in de afgelopen jaren indexen gemaakt op alle zogenaamde 'vrijwillige' zaken uit het archief van het richterambt Haaksbergen. Dit betreft de zaken waarvoor we tegenwoordig naar de notaris gaan, maar die in de periode vóór 1811 voor het gerecht werden afgehandeld, zoals testamenten, hypotheeken, transportakten, voogdijstellingen, etcetera.

De indexen zijn helaas nog niet direct via de website doorzoekbaar, maar ze zijn als PDF-bestand gekoppeld aan de beschrijvingen van de betreffende archiefstukken in de inventaris van het archief van het richterambt. De PDF-bestanden zijn wel doorzoekbaar.

Naast de indexen zijn er ook scans van de originele registers aan de beschrijvingen gekoppeld, zodat u direct online de naam van uw voorouders in het originele register kunt opzoeken. Raadpleeg hier direct de [inventaris van het archief van het Richterambt Haaksbergen](#). Overal waar een donker gekleurd plusje voor de beschrijvingen staat, zijn indexen en scans gekoppeld.

17. Ommerschans

Bij genealogisch onderzoek stuit men wel eens op voorouders die in Ommerschans hebben gewoond. Ommerschans was een zogenaamde strafkolonie van de Maatschappij van Weldadigheid. Deze Maatschappij had behalve de vestiging Ommerschans ook vestigingen te Frederiksoord, Veenhuizen en Willemsoord.

Voor onderzoek in de archieven van de Maatschappij van Weldadigheid kunt u terecht bij het Drents Archief te Assen, maar er zijn meer bronnen. Daarom heeft de Vereniging Ommerschans haar tanden gezet in het ontsluiten van alle bronnen rond de Ommerschans. Deze bronnen worden in samenwerking met het Drents Archief, het archief van de bestuursdienst Ommen-Hardenberg en het Historisch Centrum Overijssel voorzien van

metadata en vervolgens toegankelijk gemaakt via de website van de Vereniging Ommerschans. Er is ook een uitgebreide zoekhulp met voorbeelden.